

Standard Eurobarometer 80

**JAVNO MNENJE V EVROPSKI UNIJI
Jesen 2013**

**NACIONALNO
POROČILO**

SLOVENIJA

Poročilo je naročil in koordiniral Generalni direktorat Evropske komisije za komuniciranje.

Raziskava je bila narejena za Predstavništvo Evropske komisije v Sloveniji.

Publikacija ne predstavlja uradnih stališč Evropske komisije.
Interpretacije in mnenja izražajo izključno stališča avtorja.

Standard Eurobarometer 80 / Jesen 2013 – TNS Opinion & Social

UVOD

Leto 2013 je bilo namenjeno osveščanju evropskih državljanov o njihovih pravicah v EU. Evropske institucije so v minulem letu tudi nadaljevale prizadevanja za premagovanje posledic finančno-gospodarske krize. V nekaterih državah članicah so se že pokazali znaki gospodarskega okrevanja, vendar pa EU na tem področju čakajo še številni izzivi.

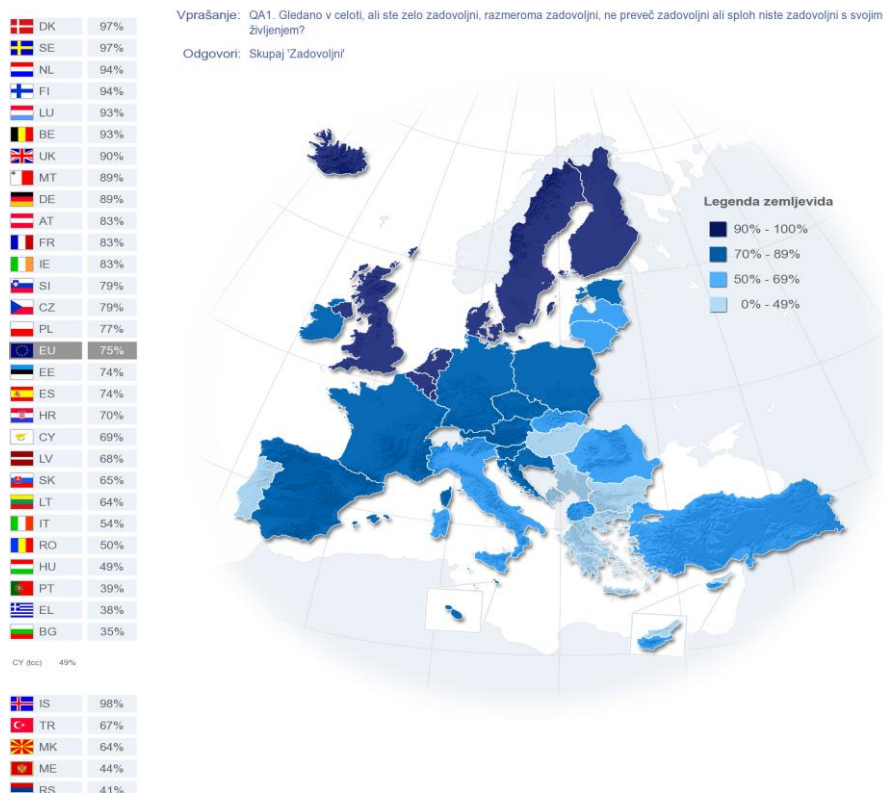
Potem ko je spomladi Slovenija dobila priporočila Sveta EU glede nujnih strukturnih reform in konsolidacije javnih financ, je bila druga polovica leta v znamenju pričakovanj objave rezultatov pregleda bančnega sektorja. To obdobje so zaznamovala tudi ugibanja o morebitni prošnji Slovenije za mednarodno finančno pomoč. V tem času je bila izvedena tudi raziskava Eurobarometer EB80 (jesen 2013).

Pričujoče poročilo raziskave Eurobarometer 80 v prvem delu analizira odgovore na vprašanja o življenju v Sloveniji in EU, v drugem delu pa predstavi podobo in delovanje EU v očeh slovenskih državljanov ter analizira mnenje o ciljih, ki si jih je EU zastavila za premagovanje posledic finančno-gospodarske krize.

Raziskava Eurobarometer 80 se je izvajala v 34 državah ali teritorijih: v 28 državah članicah Evropske unije, na območju Turške ciprske skupnosti, ki je področje Cipra pod turškim nadzorom ter v 5 državah kandidatkah za vstop v EU (v Turčiji, Nekdanji jugoslovanski republiki Makedoniji, Črni Gori, Islandiji ter Srbiji) med 2. in 17. novembrom 2013. Raziskava se je izvajala po metodologiji Standardnega Eurobarometra, rezultati pa so obteženi tako, da predstavljajo reprezentativni vzorec prebivalcev, starih 15 let ali več, vsake izmed držav članic. V Sloveniji je bilo opravljenih 1.086 anket po metodi osebnega anketiranja v gospodinjstvu s pomočjo računalnika.

1. ŽIVLJENJE V SLOVENIJI IN EU

Zadovoljstvo z življenjem v Sloveniji / (lastni državi) (QA1)

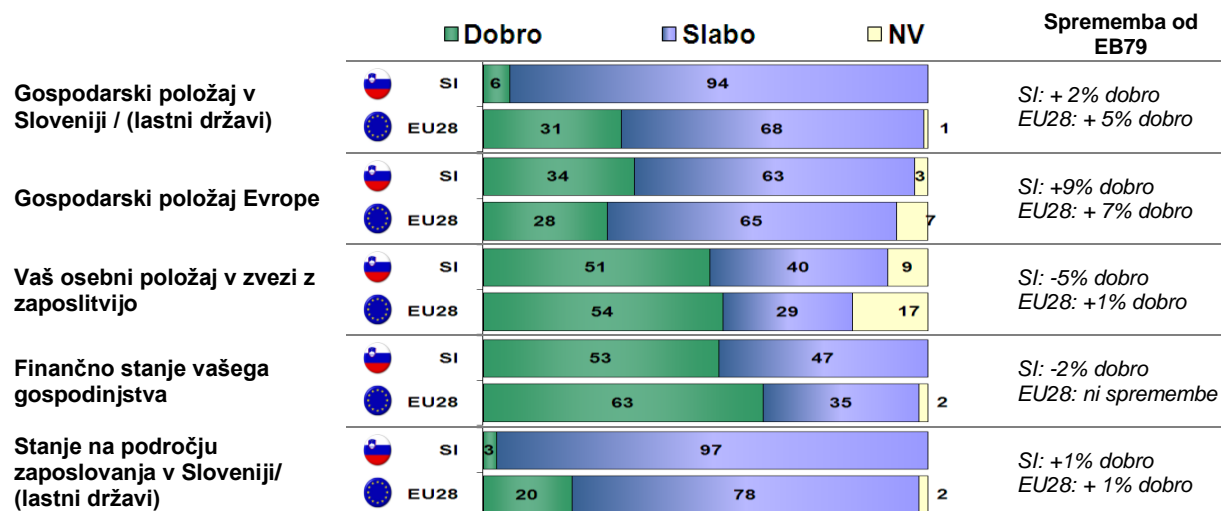

Večina vprašanih (79%), je v splošnem zadovoljnih s svojim življenjem, kar Slovenijo uvršča v zgornji del lestvice držav EU28, kjer je v povprečju zadovoljnih 75% vprašanih. S svojim življenjem je nezadovoljnih dobra petina (21%) prebivalcev Slovenije ter vsak četrti Evropejec (25%). Stopnja zadovoljstva z lastnim življenjem je od prejšnjega merjenja v Sloveniji (EB79, spomladi 2013) upadla za 6 odstotnih točk, na ravni EU28 pa je ostala nespremenjena.

V največji meri so s svojim življenjem zadovoljni vprašani na severu Evrope: na Islandiji (98%), na Danskem in Švedskem (v obeh 97% vprašanih) ter na Nizozemskem in Finskem (v obeh 94% vprašanih). Najnižjo stopnjo zadovoljstva so izrazili prebivalci Portugalske (39% zadovoljnih), Grčije (38%) ter Bolgarije (35%), a se je stopnja zadovoljstva v vseh treh državah v primerjavi s predhodno meritvijo nekoliko povišala.

Trenutna ocena splošne in gospodarske situacije v državi (QA2)

Ocena trenutne situacije na naslednjih področjih (primerjava Slovenija – EU28)

Pri oceni trenutnih splošnih gospodarskih in osebnih razmer več kot polovica Slovencev pozitivno ocenjuje osebno situacijo, bolj pesimistični pa so pri ocenah kondicije slovenskega gospodarstva in stanja na področju zaposlovanja.

Dobra polovica Slovencev (51%) svoj zaposlitveni status ocenjuje kot dober, slabo ga vidi 40% vprašanih. V povprečju je na ravni EU28 svoj osebni položaj v zvezi z zaposlitvijo kot dober ocenilo 54% Evropejcev (29% jih meni, da je slab). Od predhodnega merjenja (EB79) je zaznati upad pozitivnih ocen med Slovenci (-5 odstotnih točk), medtem ko se je delež dobrih ocen med Evropejci nekoliko povečal (za odstotno točko).

Finančno stanje lastnega gospodinjstva ocenjuje kot dobro 53% Slovencev in skoraj dve tretjini Evropejcev (63%). Medtem ko ocena finančnega stanja lastnega gospodinjstva v zadnjih mesecih na ravni EU28 ostaja nespremenjena, je v Sloveniji delež odgovorov 'dobro' od zadnjega merjenja rahlo upadel (-2 odstotni točki).

Dobra tretjina Slovencev gospodarski položaj Evrope ocenjuje kot dober (34%, slab 63%), kar je nad povprečjem pozitivnih ocen na ravni EU28 (28% kot dober, 65% kot slab). V primerjavi s prejšnjim merjenjem je opazno povečanje optimizma pri ocenah evropskega gospodarstva, saj se je delež ocen 'dobro' tu najbolj povečal (v Sloveniji za 9%, na ravni EU28 za 7%), v podobnem deležu pa se je zmanjšal delež slabih ocen o evropskem gospodarstvu.

Slovenci pa so manj optimistični pri ocenah trenutnega gospodarskega položaja Slovenije in možnostih zaposlovanja doma.

Le 6% Slovencev namreč ocenjuje gospodarski položaj Slovenije kot dober, 94% pa jih meni, da je le-ta slab. Evropejci v povprečju ocenjujejo gospodarski položaj svoje države boljše, 31% jih

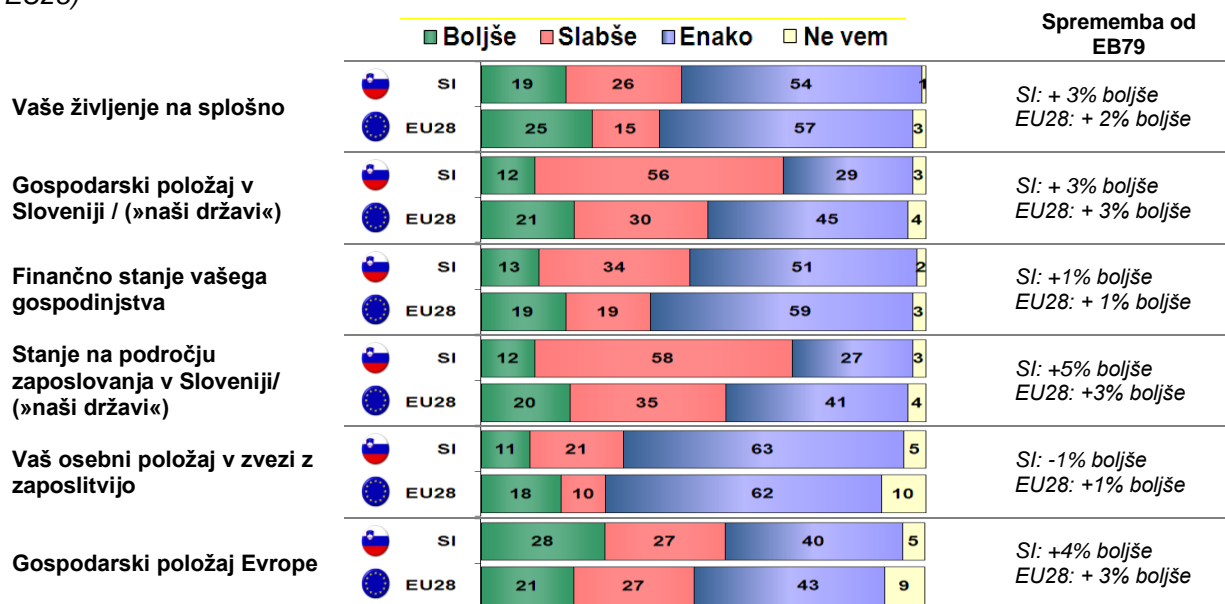
pravi, da je ta dober, 68% pa ocenjuje gospodarski položaj svoje države kot slab. Hkrati pa se prebivalci posameznih držav članic pri ocenjevanju tega področja najbolj razlikujejo: od držav s prevladujočim mnenjem o dobro stoječem gospodarstvu (Švedska – 85% odgovorov 'dober'; Nemčija – 82% 'dober'), do držav, kjer je podobno kot v Sloveniji to oceno podal zelo nizek delež vprašanih (Grčija 2%, Hrvaška, Ciper in Portugalska 3%, Španija 4% in Bolgarija 5% vprašanih). Vendarle pa se glede na prejšnje merjenje kaže porast optimizma, saj se je delež dobrih ocen nacionalne gospodarske kondicije povečal tako v Sloveniji (+2%) kot tudi med Evropejci (+5%).

Najslabše so vprašani v Sloveniji ocenili domače stanje na področju zaposlovanja (3% dobro, 97% slabo). Na ravni EU28 v povprečju ocenjuje zaposlovanje v svoji državi kot dobro vsak peti Evropejec (20%), 78% vprašanih pravi, da je situacija na tem področju slaba. Podobno kot pri ocenah nacionalnega gospodarstva se pojavljajo velike razlike v odgovorih po posameznih državah: več kot polovica ocenjuje stanje zaposlovanja kot dobro v Nemčiji (60%), Luksemburgu in na Malti (53%), ter na Danskem in Islandiji (52%). Najslabše to področje ocenjujejo Grki (1% ocen 'dobro'), Hrvati, Ciprčani in Bolgari (2%). Od prejšnjega merjenja je ta delež tako v Sloveniji kot na ravni EU28 ostal skorajda nespremenjen (+1%).

Pričakovanja za naslednjih 12 mesecev glede finančno-gospodarske situacije in situacije na področju zaposlovanja (QA3)

Pričakovanja Slovencev o osebni situaciji in razmerah v Sloveniji v naslednjih 12 mesecih so v povprečju nižja kot primerljiva pričakovanja vprašanih v drugih državah članicah. Višja pričakovanja kot v povprečju na ravni EU28 imajo Slovenci samo glede gospodarskega položaja Evrope. Prav tako je iz odgovorov Slovencev opaziti določen pesimizem glede prihajajočega leta, saj prevladujeta odgovora, da se stanje ne bo spremenilo ali pa se bo poslabšalo.

Kakšna so vaša pričakovanja za naslednjih 12 mesecev na naslednjih področjih? (primerjava Slovenija – EU28)

Večina Slovencev (54%) pričakuje, da bo njihovo življenje v prihodnjih 12 mesecih na splošno ostalo enako, 26% si obeta poslabšanje, 19% pa izboljšanje življenjske ravni. Sadržavljani EU izkazujejo nekoliko bolj pozitivna pričakovanja: 57% si ne obeta sprememb, četrtna (25%) pričakuje izboljšanje ter 15% poslabšanje življenja.

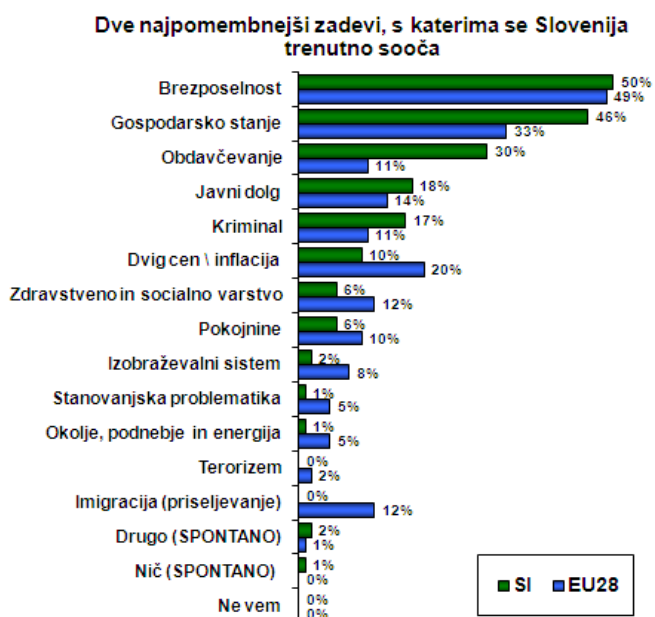
Podobna razmerja odgovorov so tudi na drugih osebnih področjih: 51% Slovencev ne pričakuje sprememb finančnega položaja svojega gospodinjstva, dobra tretjina (34%) pričakuje, da se bo le-ta poslabšal in 13% si obeta izboljšanje. Največ stabilnosti si Slovenci obetajo glede osebnega položaja v zvezi z zaposlitvijo; 63% meni, da bo ostal enak, dobra petina (21%) meni, da se bo v

letu dni poslabšal in 11%, da se bo izboljšal. Na ravni EU28 so državljani v povprečju nekoliko bolj optimistični: ohranjanje finančnega položaja gospodinjstva pričakuje 59% Evropejcev (19% si obeta izboljšanje, drugih 19% pa poslabšanje); glede osebnega položaja v zvezi z zaposlitvijo pa 62% Evropejcev ne pričakuje sprememb, od ostalih pa jih več pričakuje izboljšanje zaposlitvenega položaja (18%) kakor pa poslabšanje le-tega (10%).

Glede situacije doma so Slovenci pretežno pesimisti. Več kot polovica (56%) pričakuje poslabšanje gospodarskega položaja v Sloveniji, 29% ne pričakuje sprememb in le 12% v prihajajočem letu pričakuje izboljšanje kondicije slovenskega gospodarstva. Državljeni članic Unije v največji meri pričakujejo enako gospodarsko situacijo v svoji državi (45%), 30% jih pričakuje spremembe na slabše, 21% pa na bolje. Zelo podobna so pričakovanja Slovencev na področju zaposlovanja v Sloveniji; 58% pričakuje poslabšanje (na ravni EU28 35%), 27% nespremenjeno stanje (v EU28 41%) in 12% izboljšanje (v EU28 20% vprašanih).

Od merjenja EB79 je na ravni EU28 opaziti porast pričakovanj: odgovori, da bo neko področje 'boljše' so v povprečju v EU28 porasli za 1 do 3 odstotne točke na vseh šestih področjih. Med Slovenci se glede na prejšnje merjenje pojavlja optimizem glede nacionalne situacije (porast odgovorov 'boljše' in upad odgovorov 'slabše'), pri osebnih področjih – lastno življenje, situacija na področju zaposlovanja, finančno stanje gospodinjstva – pa se je nekoliko povečal tako delež optimistov, kot tudi tistih, ki pravijo, da se bo situacija poslabšala.

Najpomembnejši zadevi, s katerimi se Slovenija trenutno sooča (QA4)

Polovica Slovencev (50%) meni, da je ena od najpomembnejših zadev, s katerimi se Slovenija trenutno sooča, brezposelnost, kot drugo prioriteto navajajo gospodarsko stanje (46%). Tretja trenutno najpomembnejša zadeva so po mnenju skoraj tretjine Slovencev (30%) davki, vprašane pa skrbita še javni dolg (18%) in kriminal (17%).

V primerjavi s predhodnim merjenjem (EB79) je v Sloveniji poraslo število tistih, ki jih skrbijo davki (za 16 odstotnih točk) in brezposelnost (za odstotno točko), upadel pa delež odgovorov gospodarsko stanje (-11%), javni dolg (-6%) in kriminal (-11%).

Evropejci tako kot Slovenci kot prednostno zadevo v svoji državi navajajo brezposelnost (49%), na drugem mestu je prav tako gospodarsko stanje (33%), nato pa sledita dvig cen/inflacija (20%) ter javni dolg (14%). V precej večji meri kakor Slovence Evropejce skrbi tudi priseljivanje (12%).

Ali gredo stvari v pravo ali napačno smer... (QA9)

...v Sloveniji oz. lastni državi. 7% Slovencev – najmanj v celotni EU - meni, da gredo stvari trenutno v pravo smer v Sloveniji, medtem ko skoraj trije od štirih (74%) menijo, da gredo stvari v Sloveniji v napačno smer. Na ravni EU28 so vprašani nekoliko bolj prizanesljivi, 26% jih pravi, da gredo stvari v njihovi državi v pravo smer, 56% pa pravi, da ne. Najbolj prepričani v pravilen potek stvari v lastni državi so Maltežani (58% 'v pravo smer') ter Danci (56%), najbolj kritični do razvoja stvari v lastni državi pa so poleg Slovencev Grki (9% 'v pravo smer', 81% - 'ne gre v pravo smer') ter Francozi (10% 'prava smer'; 78% 'stvari ne gredo v pravo smer').

V mesecih od zadnjega merjenja se mnenje o tem, ali se stvari razvijajo v pravo smer, med Slovenci skorajda ni spremenilo. Povečano podporo pa so od predhodnega merjenja dogajanju v

svoji državi izkazali Irci ('stvari gredo v pravo smer: +12%) in Danci ('stvari gredo v pravo smer': +11%), vedno manj prepričani v pravilen potek stvari v državi pa so Latvijci (-9%) ter Francozi in Švedi (-6%).

...V Evropski Uniji. Da gredo stvari v pravo smer v Evropski uniji, meni 28% Slovencev, medtem, ko jih 38% meni, da gredo stvari v napačno smer (27% jih meni, da niti eno niti drugo). V povprečju Evropejci v manjši meri kakor Slovenci menijo, da gredo stvari v pravo smer v Evropski uniji (26%; 47% jih meni, da gredo stvari v napačno smer).

V največji meri so v ustrezen potek stvari v Evropski uniji prepričani vprašani v Bolgariji (46%), Litvi (45%) ter na Poljskem (43%). Na dnu lestvice držav članic so Ciper (11%), Grčija (12%) ter s po 14% Francija in Italija.

Od prejšnjega merjenja je med Slovenci mnenje, da gredo stvari v EU v pravo smer, poraslo za 9 odstotnih točk (za 10% se je zmanjšal delež odgovorov, da gredo stvari v EU v napačno smer). Na ravni EU28 je delež odgovorov, da gredo stvari v pravo smer v EU, porasel za 3 odstotne točke. Med državami EU, kjer se je mnenje o pravilnem poteku stvari znotraj EU najbolj povečalo, prednjači Irska (+13%), sledi pa ji Španija s porastom za 8 odstotnih točk.

2. PODOBA EU

Ugled Evropske unije v očeh njenih državljanov (QA11)

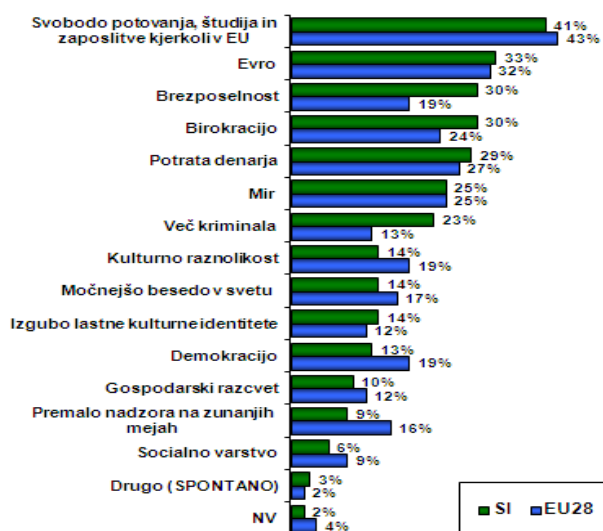
Po mnenju največ vprašanih v Sloveniji ima Evropska unija nevtralen ugled (43%), med opredeljenimi pa je nekoliko več tistih, za katere ima EU pozitiven ugled (30%) kakor negativen ugled (25%). Slovenci se tako z odgovori zelo približajo povprečju državljanov Unije, kjer je neopredeljenih 39%, mnenje preostalih pa je dokaj enakomerno porazdeljeno: za 31% ima EU pozitiven ugled ter za 28% Evropejcev negativnega. V največji meri ima EU za vprašane pozitiven ugled med Bolgari (49% pozitiven), na Poljskem (45%) ter v Romuniji 43%). Negativen ugled ima EU med več kot polovico vprašanih na Cipru in v Grčiji (54%). Tudi v Združenem kraljestvu in na Portugalskem je več vprašanih EU pripisalo negativen ugled kot pa pozitivnega (v obeh državah je 39% za negativen ugled, 22% pozitiven).

Kaj predstavlja za vas osebno Evropska unija (QA12)

Evropska unija Slovincem in ostalim državljanom EU v največji meri predstavlja svobodo potovanja, študija in dela kjerkoli v EU (v Sloveniji za 41% vprašanih, na ravni EU28 za 43%). Podobno je druga najpogostejša predstava povezana s skupno evropsko valuto, evrom; tako meni tretjina Slovencev (33%) in odstotek manj Evropejcev (32%).

Slovenci pa z EU povezujejo tudi nekatere manj pozitivne predstave: 30% vprašanim EU predstavlja brezposelnost in birokracijo, skoraj tolikim pa potratu denarja (29%). Podobno povprečni Evropejec kot tretji najpogostejši odgovor navaja potratu denarja (27%), sledi pa odgovor 'mir', ki ga v EU vidi vsak četrti Evropejec.

Glede na predhodno merjenje je pogostost nekaterih odgovorov v Sloveniji upadla. Svobodo potovanja, študija in dela z EU povezuje 9% manj Slovencev kot v predhodnem merjenju; delež odgovorov 'evro' se je zmanjšal za 7 odstotnih točk, za 5 odstotnih točk pa 'kulturna raznolikost'. Za 2 odstotni točki se je povečal odgovor 'brezposelnost'. Na ravni EU28 so odgovori precej stabilni, morebitna odstopanja glede na predhodno meritev ne presežejo odstotne točke.

Poznavanje institucij Evropske unije (QA14)

Slovenci so podobno kot v predhodnih Eurobarometrovih raziskavah tudi tokrat pokazali, da so med državami članicami nadpovprečno informirani o najpomembnejših institucijah EU, saj je v povprečju več Slovencev kot vprašanih v drugih državah članicah že kdaj slišalo za Evropski parlament, Evropsko komisijo in Evropsko centralno banko.

Za Evropski parlament je že slišalo 97% Slovencev, 8 odstotnih točk več kot je povprečje na ravni EU28 (89%). S tem se Slovenija uvršča v sam vrh informiranih državljanov, takoj za Švedsko in Finsko, kjer Evropski parlament pozna 98% vprašanih. Na dnu lestvice med članicami je po tovrstni informiranosti Združeno kraljestvo (77%), enako pa so se odrezale nekatere države kandidatke za širitev.

Od spomladanskega merjenja je delež tistih, ki so slišali za Evropski parlament, v Sloveniji in EU28 upadel za odstotno točko.

Nekoliko manjši delež Slovencev je že slišal za Evropsko komisijo (91%), na ravni EU28 pa je delež nižji, 82%. Tukaj so Slovence po informiranosti prehiteli tudi nekatere države članice, ki so se soočale s težavami na področju javnih financ: poleg Finske (97%), Avstrije (94%) in Luksemburga (92%) so za Evropsko komisijo že kdaj slišali tudi Portugalci (94%), Ciprčani (93%) in Grki (92%).

Od prejšnjega merjenja je delež Slovencev, ki so slišali za Evropsko komisijo, upadel za 3 odstotne točke, na ravni EU28 pa za odstotno točko.

Med omenjenimi institucijami so vprašani najmanj pogosto slišali za Evropsko centralno banko (ECB), kljub temu pa jo pozna večji delež Slovencev (86%) in Evropejcev (82%).

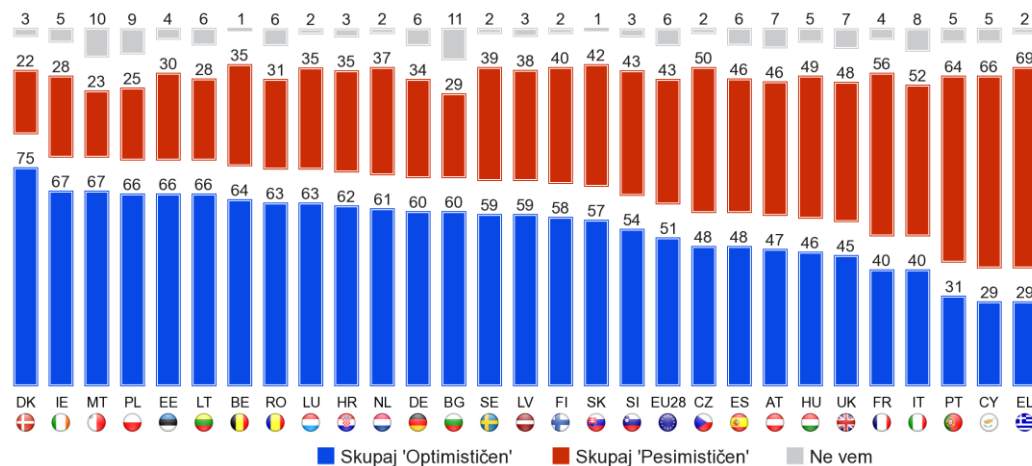
Moj glas šteje v EU (QA19.3)

Da njihov glas šteje v EU, meni 28% Slovencev, medtem ko se dobri dve tretjini vprašanih (68%) s tem ne strinjata. S tem se Slovenija uvršča tik pod povprečje odgovorov na ravni EU28, kjer se s to trditvijo strinja 29% ljudi, ne strinja pa 66%. Med državami članicami pa se pojavljajo velike razlike v odgovorih. V največji meri se čutijo slišane v EU Danci (57%), sledijo Belgijci in Švedi (47%). V najmanjši meri se s trditvijo strinjajo na Cipru (11%), v Grčiji (13%) in Latviji (15%).

V mesecih od zadnjega merjenja (EB79) je mnenje Slovencev, da so slišani v EU, upadlo za 4 odstotne točke, čeprav se je sicer na ravni EU28 dvignilo za odstotno točko.

Optimizem glede prihodnosti Evropske unije (QA22)

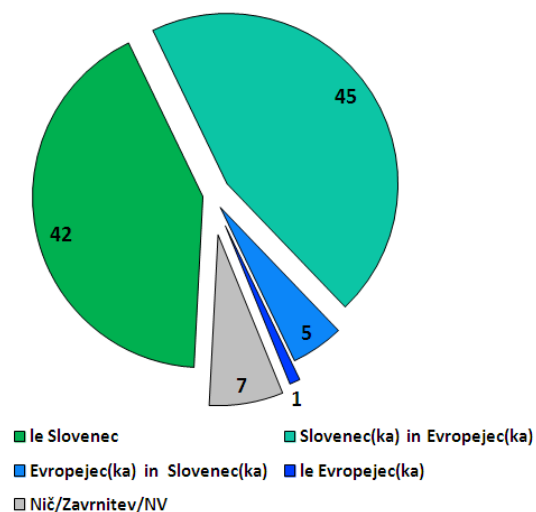
QA22. Bi dejali, da ste zelo optimistični, dokaj optimistični, dokaj pesimistični ali zelo pesimistični glede prihodnosti Evropske unije?

Več kot polovica, 54% Slovencev, je optimističnih glede prihodnosti Evropske unije, 43% vprašanih pa pravi, da so glede prihodnosti EU pesimistični. Po zaupanju v prihodnost Evropske unije so Slovenci nad povprečjem odgovorov na ravni EU28, kjer je glede prihodnosti Unije optimističnih 51% vprašanih, 43% pa jih v prihodnost povezave zre s pesimizmom. Izrazito optimistično gledajo na prihodnost EU Danci (75%), sledijo pa jim Irci ter Maltežani (67%) ter Estonci, Litvanci ter Poljaki (66% optimističnih odgovorov). Najbolj črnogleda glede prihodnosti Evropske unije so države, ki so se znašle v težavah in so morale EU prositi za pomoč: Ciper, Grčija (29% odgovorov 'optimistični') ter Portugalska (31%).

Od predhodnega merjenja je pri tem vprašanju zaznati rahel dvig optimizma glede prihodnosti Unije tako med Slovenci, kot v povprečju v EU (za 2 odstotni točki je porasel delež odgovorov 'optimizem').

Pripadnost državi ali Evropski uniji (QD5)

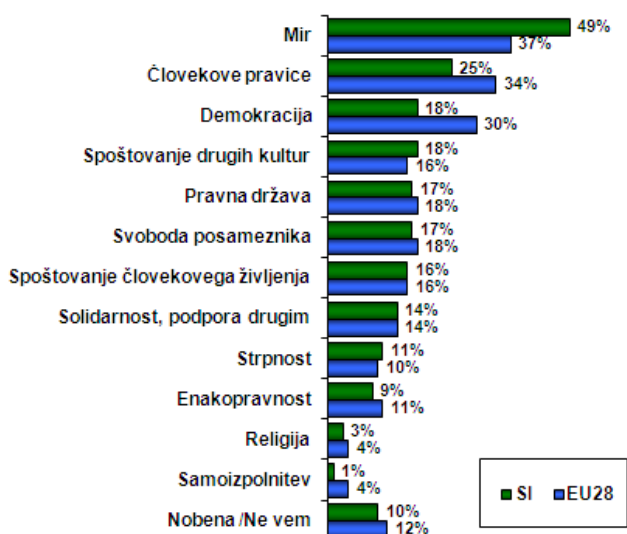

Slovenci se glede na pripadnost delijo na dve večji skupini: 42% Slovencev se ima samo za Slovence, 45% vprašanih pa pravi, da so na prvem mestu Slovenci, nato pa imajo še evropsko identiteto. Le 5% vprašanih postavlja identiteto Evropejca pred nacionalno, samo kot Evropejec/-ka pa se počuti le odstotek vprašanih v Sloveniji.

V primerjavi s predhodnim merjenjem je opaziti, da se krepi pripadnost samo nacionalni identiteti (porast odgovorov 'samo državljani' v Sloveniji za 3 odstotne točke, na ravni EU28 pa za 4 odstotne točke), v glavnem na račun upada vezanih odgovorov nacionalna-evropska identiteta.

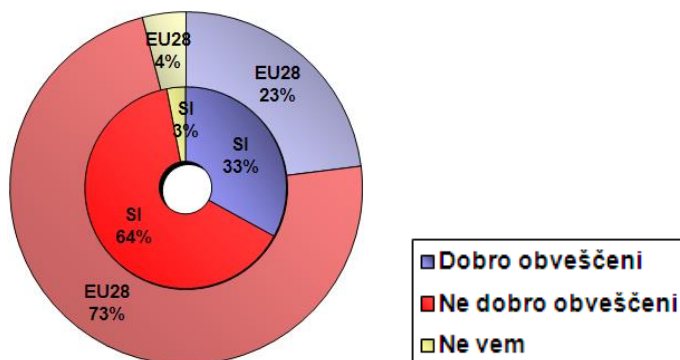
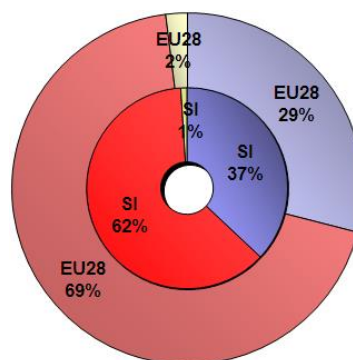
Glede na identiteto se razlikujejo tudi državljani posameznih držav članic. Največji delež državljanov, ki postavljajo državljansko pripadnost Evropski uniji pred nacionalno, je v Luksemburgu (20%), Romuniji (15%) in Belgiji (13%). Najmanj vprašanih se na ta način identificira na Portugalskem in Češkem (3%, 95% daje na prvo mesto nacionalno identiteto).

Katere izmed vrednot najbolj predstavljajo EU (QD10)?

Za slabo polovico Slovencev (49%) je mir tista vrednota, ki najbolj predstavlja Evropsko unijo. Na drugo mesto postavljajo človekove pravice (25%), sledijo pa demokracija in spoštovanje drugih kultur (18%). Izbrane vrednote so v povprečju na prvih mestih tudi v očeh drugih državljanov EU, vendar se deleži posameznih odgovorov na ravni EU28 ne razlikujejo tako zelo: mir je prvoizbrana vrednota (37%), sledijo človekove pravice (34%) ter demokracija (30%).

Od prejšnjega merjenja (EB79) se je zmanjšal delež nekaterih odgovorov: pravna država (-6% v Sloveniji, -5% v EU28), demokracija (-7% v Sloveniji, -2% v EU28), mir (-4% v Sloveniji, -3% v EU28) enakopravnost (-3% v Sloveniji, -1% v EU28), povečal pa se je delež odgovorov spoštovanje človekovega življenja (+4% v Sloveniji, +3% v EU28) ter svoboda posameznika (+2% v Sloveniji, +4% v EU28).

Obveščенost o evropskih vprašanjih (QE1 in QE2)*Obveščенost ljudi v Sloveniji**Lastna obveščенost vprašanih*

Tretjina Slovencev meni, da so ljudje v Sloveniji dobro obveščeni o evropskih vprašanjih, nekaj manj kot dve tretjini (64%) pa menita, da temu ni tako. Ostali Evropejci v povprečju v večjem deležu menijo, da so njihovi državljani slabše obveščeni o evropskih vprašanjih (73% ne dobro, 23% dobro). Pri oceni, koliko so sami obveščeni o evropskih vprašanjih, so deleži podobni: 37% Slovencev in 29% Evropejcev meni, da so o evropskih vprašanjih dobro obveščeni; 62% Slovencev in 69% Evropejcev pa meni, da so slabo obveščeni o evropskih vprašanjih.

Obveščенost o državljskih pravicah v EU (QD3 in QD4)

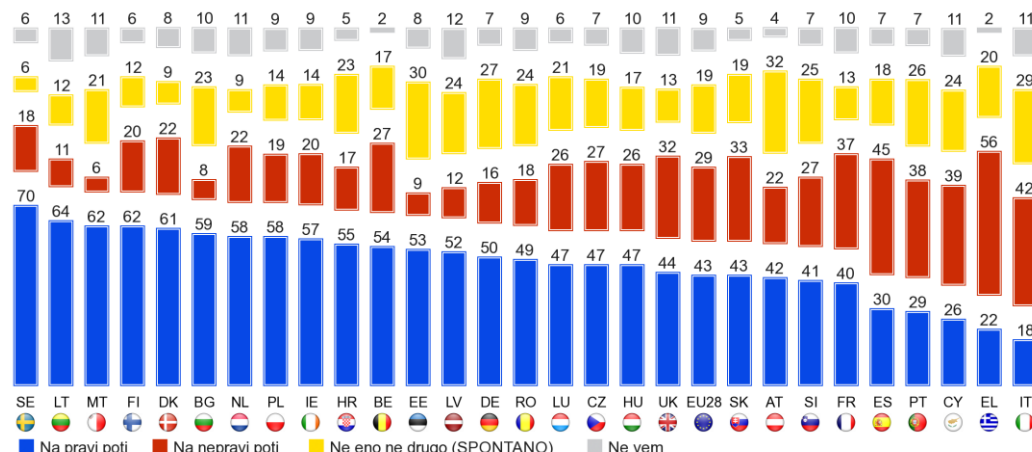
Več kot polovica, 58% Slovencev, je pritrdilo, da bi želeli izvedeti več o svojih pravicah, ki jih imajo kot državljani Evropske unije, kar je 8 odstotnih točk več glede na prejšnjo raziskavo Eurobarometer (EB79). 41% Slovencev pa te želje nima. Na ravni EU28 pravice, ki izvirajo iz EU državljanstva, zanimajo 59% vprašanih, 38% Evropejcev pa to ne zanima. Največ zanimanja za pravice državljanov EU so pokazali na Cipru (83%), Švedskem (76%), Slovaškem (71%) in v Luksemburgu (70%). Najmanjši interes po tem pa imajo Avstrijci (41%), Bolgari (44%), Portugalci (46%) in prebivalci Združenega kraljestva (48%).

Največ Slovencev bi si želelo izvedeti več o pravici do dela v drugi državi članici EU (51%; porast za 3% od EB79), o prejemanju zdravstvene pomoči v drugi državi članici EU (43%; porast za 9% od EB79) in o možnosti prebivanja v drugi državi članici EU (29%; upad za 1% od EB79). Tudi vprašane na ravni EU28 najbolj zanima pravica do dela v drugi državi EU, a v manjši meri kot Slovenci (35%), skoraj toliko pa tudi možnost dostopa do medicinske pomoči v drugi državi članici EU (34%) ter življenja v drugi članici EU (32%). Relativno pogostejše kot Slovenci pa državljane EU zanima možnost nakupa storitev v drugi državi članici (10%, v Sloveniji 5%) ter možnost koriščenja konzularne zaščite druge članice EU, ko izven EU lastna država nima svojega predstavništva (20%, v Sloveniji 12%).

3. CILJI EU (EVROPEJCI IN KRIZA)***Je Evropska unija na pravi ali nepravi poti, da najde pot iz krize? (QB3)***

Pretežni del Slovencev se strinja, da je Evropska unija na pravi poti, da premaga krizo in se spopade s sodobnimi svetovnimi izzivi (41%), 27% vprašanih pa, da temu ni tako. Eden od štirih vprašanih pa meni, da ne drži niti eno niti drugo. Na ravni EU28 je nekoliko večji delež vprašanih prepričan, da je EU na pravi poti k izhodu iz krize (43%), hkrati pa jih nekoliko več tudi meni, da je EU na napačni poti (29%). Razlog za to polarizacijo je lahko tudi v razlikah med odgovori po državah: v nekaterih državljani izrazito menijo, da je pot EU prava (Švedska 70%, Litva 64%, Finska 62%, Malta 62%), v drugih pa državljani ocenjujejo, da je EU izbrala napačno pot za reševanje krize (Grčija 56%, Španija 45%, Italija 42%).

QB3. Ali glede na slišane prednostne naloge EU menite, da je Evropska unija na pravi poti ali na nepravi poti, da najde pot iz krize in se sooči z novimi svetovnimi izzivi?

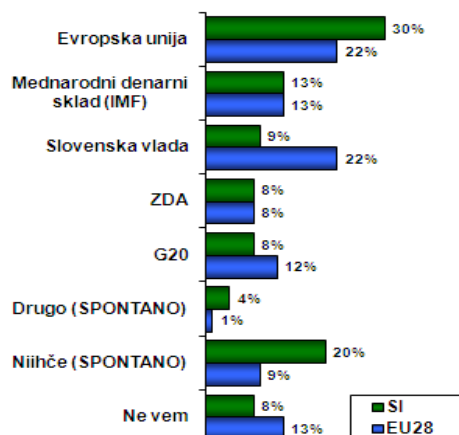
Od predhodnega merjenja se je v Sloveniji zmanjšal delež odgovorov, da je EU na napačni poti za reševanje krize (za 2 odstotni točki), delež odgovorov, da je na pravi poti, ostaja nespremenjen. Je pa zato ta delež za odstotno točko porasel na ravni EU28, kjer se je za prav toliko zmanjšalo mnenje, da gre EU v napačno smer – znamenje priznavanja in podpore državljanov EU trenutni evropski usmeritvi reševanja krize.

Učinek gospodarske krize na trg delovne sile (QC1)

Slabi dve tretjini Slovencev (65%) ocenjujeta, da gospodarska kriza še ni dosegla dna in da najhujše šele prihaja, 29% pa jih meni, da je učinek krize že dosegel svoj vrh in da se bo stanje počasi popravilo. Slovenci so v svojem mnenju o posledicah krize bolj črnogledi kot večina državljanov Unije; polovica (50%) vprašanih v EU28 namreč meni, da najhujši učinki gospodarske krize šele prihajajo, 40% Evropejcev pa ocenjuje, da je dno doseženo in da se bo stanje počasi popravilo. Primerjava s predhodnim merjenjem kaže na optimizem glede odpravljanja posledic krize tako v Sloveniji, kot v povprečju tudi v drugih državah članicah. V Sloveniji je od pomladi 2013 za 6 odstotnih točk poraslo mnenje, da je kriza dosegla svoj vrh in se prevesila v izboljšanje (na ravni EU28 za 4%), delež odgovorov, da najhujše šele prihaja, pa se je v Sloveniji zmanjšal za 8 odstotnih točk (v EU28 za 5%).

Med državami članicami, kjer prevladuje večinsko mnenje, da je kriza dosegla svoj vrh, so na vrhu Danska (71%), Nizozemska (60%) in Irska (56%). Bolj pesimistično stališče kakor Slovenci pa imajo prebivalci Cipra (dosegla vrh 11%, najhujše prihaja 87%), Portugalske (dosegla vrh 25%, najhujše prihaja 67%), Grčije (kriza je dosegla vrh 27%, najhujše prihaja 71%) ter Francije (dosegla vrh 29%, najhujše prihaja 66%).

Akterji, sposobni učinkovitega ukrepanja proti posledicam gospodarske in finančne krize (QC3a)

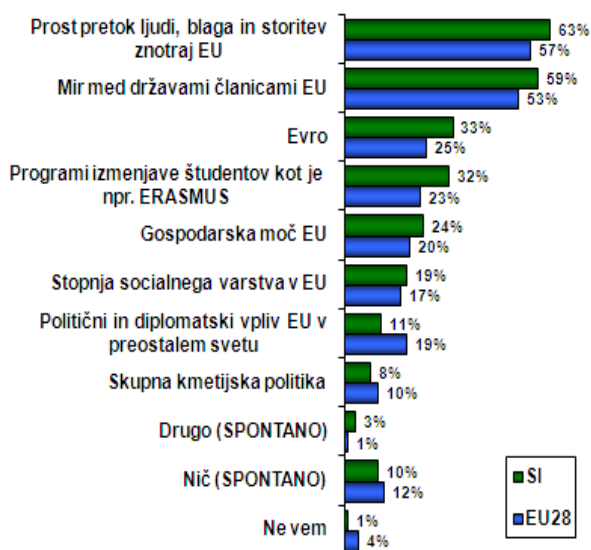
Med akterje, ki bi bili sposobni učinkovitega spoprijemanja s posledicami gospodarske in finančne krize, največ Slovencev uvršča Evropsko unijo (30%). Naslednja institucija, Mednarodni denarni sklad, ima podporo 13% Slovencev, na tretjem mestu pa je slovenska vlada, ki na tem področju uživa zaupanje 9 odstotkov svojih državljanov. Le za odstotek manjši delež Slovencev na tem mestu vidi ZDA ali G20 (8%). Petina Slovencev meni, da ni nikogar, ki bi se s posledicami krize zmozel učinkovito spoprijeti, v EU pa enako odgovarja 9% vprašanih. Poleg Slovencev so

odgovor, da rešitve ne more ponuditi nihče, največkrat podali Grki (22%).

Na ravni EU28 anketiranci izražajo enako stopnjo zaupanja v Evropsko unijo in v svojo nacionalno vlado (oba deleža po 22%). Mednarodni denarni sklad (13%) in G20 (12%) imata med Evropejci podobno, nizko stopnjo zaupanja, najmanj pa državljani Unije zaupajo v učinkovitost ZDA (8%).

V primerjavi s predhodnim merjenjem (EB79) je med Slovenci predvsem poraslo zaupanje v Evropsko unijo (+6%), upadlo pa zaupanje v vse ostale institucije (vlada Republike Slovenije -1%; ostali -2%).

Najbolj pozitivni rezultat Evropske unije (QD6)

Slovenci ocenjujejo, da je najbolj pozitiven rezultat Evropske unije prost pretok ljudi, blaga in storitev znotraj EU (63%), le nekoliko manj pa jih pravi, da je najbolj pozitiven mir med državami članicami (59%). Skoraj za polovico manjši delež vprašanih kot najbolj pozitiven rezultat izpostavlja evro (33%) ter programe študentskih izmenjav (32%). Slaba četrtina Slovencev (24%) izpostavlja še gospodarsko moč EU, sledi stopnja socialnega varstva (19%).

Zelo podobne odgovore so podali tudi drugi Evropejci, vsebinsko so jih razvrstili po enakem redu, le da so jim namenili nekoliko nižje deleže odgovorov. V nekoliko večji meri kot Slovencem se zdi državljanom Unije pozitiven rezultat EU njen politični in gospodarski vpliv v svetu.

Glavni cilj izgradnje Evrope (QA20)

Glavni cilj izgradnje Evrope je po mnenju Slovencev razvoj gospodarstva EU in pospeševanje rasti (33%), nato pa sledijo še ohranjanje miru in stabilnosti (16%), uveljavljanje EU kot enega najpomembnejših diplomatskih akterjev (14%) ter izboljšanje življenjskega standarda vseh državljanov EU (13%). Ostali odgovori predstavljajo manj kot 10-odstotne deleže.

Na ravni EU28 je prav tako kot najpomembnejši cilj izbran razvoj gospodarstva in rast (27%), takoj na drugo mesto pa Evropejci postavljajo izboljšanje življenjskega standarda vseh državljanov (17%) in šele na tretje mesto ohranjanje miru in stabilnosti (15%).

V primerjavi s predhodnim merjenjem ostajajo odgovori zelo podobni tako v Sloveniji, kot v EU28.